

Nr 229.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1943.

Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. jämte vissa i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 103.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkterna 118, 120, 124 och 177) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1943/44

dels till Allmänna läroverken: Avlöningar ett förslagsanslag av 29,200,000 kronor;

dels till Allmänna läroverken: Omkostnader ett förslagsanslag av 135,000 kronor;

dels till Allmänna läroverken: Bidrag till ljus- och vedkassorna ett förslagsanslag av 570,000 kronor;

dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor ett förslagsanslag av 4,640,000 kronor;

dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor ett förslagsanslag av 4,050,000 kronor;

dels till Kommunala läroverk: Bidrag till praktiska mellanskolor ett förslagsanslag av 2,365,000 kronor;

dels ock till Understöd till högre folkskolor ett förslagsanslag av 1,150,000 kronor.

I propositionen nr 150 har Kungl. Maj:t sedermera, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ekklesiastikärenden för den 5 mars 1943, föreslagit riksdagen att

1. besluta, att högre lärarinneseminariets övningsskola skall från och med budgetåret 1943/44 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, successivt utbyggas till ett högre samläroverk i Stockholm, tills vidare bestående av, förutom nämnda övningsskola, en 5-årig realskola och ett 4-årigt latingymnasium, under förutsättning att Stockholms stad förpliktar sig att i fråga om den nybildade läroanstalten tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, bostad åt rektor eller motsvarande kontant ersättning samt bostäder åt erforderlig vaktmästarpersonal;

2. besluta att nya elementarskolans i Stockholm realskola skall avvecklas samt att i Stockholm i stället skola upprättas två nya samrealskolor, den ena i Bromma, bestående av enbart 5-åriga linjer, och den andra i Enskede, bestående av såväl 5- som 4-åriga linjer; skolande nämnda organisationsändringar ske successivt från och med budgetåret 1943/44 eller den senare tidpunkt Kungl. Maj:t bestämmer, allt under villkor att Stockholms stad i fråga om de nya samrealskolorna åtager sig ej mindre att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, bostad åt rektor eller motsvarande kontant ersättning samt bostäder åt erforderlig vaktmästarpersonal än även att bidra till bestridande av de utgifter, som åvila biblioteks- och materielkassorna samt ljus- och vedkassorna, med ett engångsanslag under första året av läroanstalternas verksamhet av tillhoppa 10,000 kronor med den fördelning mellan läroanstalterna, som Kungl. Maj:t bestämmer;

3. godkänna av departementschefen angiven personalförteckning för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

4. bemyndiga Kungl. Maj:t att — utan hinder av sagda personalförteckning — tills vidare under budgetåret 1943/44, då för realskolestadiet avsedd ordinarie ämneslärarbefattning vid samläroverk skall tillsättas, besluta, huruvida befattningen skall kungöras ledig såsom adjunktsbefattning eller ämneslärarinnebefattning;

5. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

6. till Allmänna läroverken: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 29,535,000 kronor;

7. till Allmänna läroverken: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 130,000 kronor;

8. till Allmänna läroverken: Bidrag till ljus- och vedkassorna för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 570,000 kronor;

9. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,680,000 kronor;

10. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,050,000 kronor;

11. till Kommunala läroverk: Bidrag till praktiska mellanskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,365,000 kronor;

12. till Understöd till högre folkskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,150,000 kronor.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t vidare under åttonde huvudtiteln, punkterna 125—127, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att gällande bestämmelser angående statsunderstöd för budgetåret 1942/43 till statsunderstödda enskilda läroanstalter skola äga huvudsaklig tillämpning jämväl för budgetåret 1943/44, dock med den jämkning, som följer av vad departementschefen anfört beträffande antalet intagningsklasser;

dels besluta, att till de statsunderstödda enskilda läroanstalterna må under budgetåret 1943/44 utgå tilläggsunderstöd i enlighet med vad departementschefen förordat;

dels till Privatläroverk: Bidrag till högre goss- och samskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 658,800 kronor;

dels besluta, att den av 1933 års riksdag godkända ändringen i fråga om beloppet av grundunderstöd till högre flickskola skall äga tillämpning jämväl för budgetåret 1943/44;

dels till Privatläroverk: Bidrag till högre flickskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 543,600 kronor;

därav 30,000 kronor skola användas till nedbringande av terminsavgifter under läsåret 1943/44 vid vissa högre flickskolor i Stockholm under villkor, att Stockholms stad för samma tid bidrager med enahanda belopp på sätt angivits i propositionen nr 252 till 1939 års lagtima riksdag och i punkten 127 av 1942 års åttonde huvudtitel;

dels ock till Privatläroverk: Bidrag till enskilda mellanskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 54,100 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, I: 211 och II: 311, vari hemställts, att riksdagen måtte, i enlighet med skolöverstyrelsens förslag, besluta, att samrealskolan i Örnsköldsvik successivt från och med budgetåret 1943/44 ombildas till högre samläroverk, samt att medel för budgetåret 1943/44 måtte anvisas för detta ändamål med 15,469 kronor;

dels två likalydande motioner, I: 229 och II: 330, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att samrealskolan i Ludvika från och med budgetåret 1943/44 successivt ombildas till högre allmänt läroverk med 3-årigt latin- och realgymnasium;

dels två likalydande motioner, I: 227 och II: 331, vari hemställts,

I. att riksdagen må besluta, att en 5-årig realskolelinje från och med höstterminen 1943 överflyttas från Vasa realskola i Stockholm till samrealskolan i Sundbyberg och Solna;

II. att riksdagen må *antingen* 1:o besluta att för Stockholms nordvästra förorter successivt skall upprättas ett högre allmänt läroverk i Solna (genom omDispositionering av redan befintliga linjer i Stor-Stockholms läroverksorganisation t. ex. enligt skolöverstyrelsens alternativa förslag), 2:o besluta att detta högre allmänna läroverk i Solna skall starta från och med höstterminen 1944 eller den senare tidpunkt, som Kungl. Maj:t efter framställning från skolöverstyrelsen och med hänsyn till tillgången på ändamålsenliga undervisningslokaler bestämmer; *eller* — därest förslaget om ett definitivt beslut om upprättande av ett högre allmänt läroverk i Solna ej skulle vinna riksdagens bifall nu — i stället i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att Kungl. Maj:t snarast möjligt och senast i samband med förslag om avveckling av gymnasiet vid nya elementarskolan må till riksdagen framlägga förslag om upprättande av ett högre allmänt läroverk i Solna;

dels två likalydande motioner, I: 22 och II: 31, vari hemställts, att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av organisationen av Västerviks högre allmänna läroverk, att där jämväl inrättas en reallinje vid gymnasiet;

dels två likalydande motioner, I: 228 och II: 328, vari hemställts, att Gävle högre allmänna läroverk vid avlöningsgrupperingen för rektorerna vid de allmänna läroverken hänföres till grupp I för rektorer vid högre allmänna läroverk;

dels motionen II: 316, vari hemställts, att riksdagen måtte öka antalet högre allmänna läroverk i avlöningsgrupp I, så att högre allmänna läroverket i Halmstad kan placeras i denna grupp;

dels motionen II: 65, vari hemställts, att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t måtte ombesörja en undersökning av arbetsförhållandena inom läroverkens rektorsexpeditioner och, om så skulle finnas lämpligt och behövt, till riksdagen inkomma med förslag till och kostnadsberäkning av en mer rationell organisation av expeditonsarbetet;

dels motionen II: 317, vari hemställts, att riksdagen måtte för sin del vid högre allmänna läroverket i Malmö, om till läroverket i fråga förläggas en provårskurs, besluta inrättandet av även ett 4-årigt realgymnasium;

dels två likalydande motioner, I: 43 och II: 53, vari hemställts, att riksdagen ville besluta hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag snarast möjligt till riksdagen om fortsatt förstatligande av de kommunala mellanskolorna;

dels två likalydande motioner, I: 79 och II: 97, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt utredning om möjligheten av att införa praktisk realexamen med jordbrukslinje samt att vid utredningen i motionerna anförda synpunkterna måtte beaktas;

dels två likalydande motioner, I: 21 och II: 29, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Konungen ville anhålla, att utredning verkställes rörande inrättande av statliga stipendier, avsedda att möjliggöra för ungdom från orter, där läroverk ej finnes, att besöka läroverk;

dels två likalydande motioner, I: 159 och II: 231, vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning om inrättande i läroverksstäderna av skolhem för medellösa begåvade barn från landsbygden och orter, som sakna läroverk, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan komma att föranleda;

dels motionen II: 101, varit hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om allsidig utredning angående ekonomiskt stöd genom resebidrag, stipendier, inrättande av elevhem och på annat lämpligt sätt till landsbygdsungdom för bedrivande av studier;

dels ock motionen II: 156, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande stipendier till elever vid lantmanna- och folkhögskolor för vidareutbildning.

I. Organisatoriska förändringar.

Såsom av den i propositionen nr 150 lämnade redogörelsen framgår, fann 1942 års riksdag övertygande skäl tala för att ett nytt högre allmänt läroverk upprättades på Östermalm för att dels förse gymnastiska centralinstitutet, efter det den beslutade nybyggnaden för institutet kommit till stånd, med en närbelägen övningsskola, dels ock tillgodose ifrågavarande stadsdels behov av ett ökat antal läroverksplatser. Dessa synpunkter ansåg emellertid riksdagen kunde vinna beaktande utan en så långt gående omorganisation av läroverksorganisationen i Stockholm som den av departementschefen i fjol förordade, vilken riksdagen icke minst av praktiska skäl fann sig böra avvisa. Det av departementschefen nu framlagda förslaget till omorganisation av stockholmsläroverken har tagit sikte på allenast sådana organisationsändringar, som kunna omedelbart förverkligas utan hinder av lokalsvårigheter. I sådant avseende har departementschefen föreslagit, att högre lärarinneseminariets övningsskola från och med nästa budgetår successivt utbygges till ett högre samläroverk, avsett att snarast möjligt överflyttas till Östermalm, och tills vidare bestående av förutom övningsskolan en 5-årig realskola och ett 4-årigt latingymnasium. Vidare skulle enligt departementschefens förslag två nya samrealskolor likaledes från och med nästa budgetår successivt upprättas i Bromma (Ängby) och Enskede, bestående den förra skolan av tre 5-åriga realskolelinjer och den senare skolan av två 5-åriga och en 4-årig realskolelinje. Upprättandet av samtliga de sålunda föreslagna nya linjerna skulle kompenseras genom avveckling av motsvarande linjer — sammanlagt åtta — vid vissa av departementschefen angivna stockholmsläro-

verk. Ett bifall till ifrågavarande förslag innebär bland annat, att nya elementarskolans realskola kommer att successivt helt avvecklas inom loppet av en femårsperiod. Vid sin prövning av departementschefens ifrågavarande förslag har riksdagen funnit sig kunna godtaga desamma.

Vad beträffar gymnasiet vid nya elementarskolan har departementschefen visserligen ansett, att något beslut angående dess framtida öde icke för närvarande borde fattas, men likväl framhållit, att enligt hans mening detta gymnasium borde bilda grundstommen för ett nytt gymnasium i Ängby, medan det nya östermalmsläroverket borde uppbyggas med högre lärarinneseminariets normalskola som centrum. Med erinran om vad fjolårets riksdag anförde angående gymnasieorganisationen i Stockholm anser sig riksdagen böra understryka, att denna fråga torde kräva ytterligare utredning och omprövning liksom jämväl spørsmålet om den lämpliga regionala fördelningen av Stockholms gymnasielinjer, vilket synes böra bedömas med hänsyn tagen även till de förortsområden, vilka falla utanför huvudstaden såsom administrativ enhet. Med hänsyn härtill är riksdagen nu icke beredd att uttala sig i positiv riktning för de i motionerna I: 227 och II: 331 framställda förslagen, vilka syfta till upprättandet av ett högre allmänt läroverk i Solna.

I motionerna I: 211 och II: 311 samt I: 229 och II: 330 hava yrkanden framställts om att samrealskolorna i Örnsköldsvik och Ludvika från och med nästa budgetår successivt skulle ombildas till högre allmänna läroverk. Departementschefen har även berört denna fråga och för sin del anført, att starka skäl talade för upprättandet av nya statliga gymnasier i landsorten, exempelvis i Örnsköldsvik och Ludvika eller på annan ort i Bergslagen samt i Sollefteå. Riksdagen, som delar denna uppfattning, vill understryka önskvärdheten av att i första hand de delar av landet, vilka för närvarande intaga en i gymnasiehänseende mindre gynnad ställning bliva tillgodosedda med gymnasier. I nu rådande läge anser riksdagen i likhet med departementschefen, att försiktighet beträffande utvidgning av gymnasieorganisationen i allmänhet bör iakttagas och kan därför icke bifalla de i motionerna framställda yrkandena. Riksdagen förutsätter emellertid, att 1940 års skolutredning ägnar frågan om den nuvarande fördelningen av de statliga gymnasierna mellan olika delar av landet en ingående översyn, i syfte att i sådant avseende ernå en ur olika synpunkter jämn och rättvis uppdelning av desamma. Härvid synes böra beaktas, att upprättandet av ett gymnasium på ett håll måhända kan kompenseras genom en avveckling på ett annat håll av gymnasielinjer, som äro svagt rekryterade. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan nämnda översyn vidtagits och därest de statsfinansiella förhållandena sådant medgiva, för riksdagen framlägga förslag i ämnet. Riksdagen anser sig likväl böra framhålla, att synnerligen starka skäl tala för upprättandet snarast möjligt av ett statligt gymnasium i Örnsköldsvik, vilken fråga torde kunna lösas utan avvaktan på att resultatet av omförmälda översyn föreligger.

Vad i motionerna I: 22 och II: 31 anförts till stöd för förslaget om inrät-

tande vid högre allmänna läroverket i Västervik, som för närvarande endast har en latingymnasielinje, av en realgymnasielinje anser riksdagen värt beaktande. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter verkställd närmare utredning i ärendet i första hand pröva förevarande fråga. Riksdagen ifrågasätter huruvida icke, därest nämnda läroverk befinner böra utrustas jämväl med realgymnasium, detta låter sig göra genom överflyttande till läroverket av en redan nu på annat håll befintlig realgymnasielinje, varigenom en ansvällning av gymnasieorganisationen med därav betingade kostnader för statsverket kan undvikas.

II. Avlöningsgrupperingen för rektorerna vid vissa läroanstalter.

Med avseende å grunderna för det nuvarande poängsystemet för fördelningen av rektorsbefattningarna vid *de allmänna läroverken* på olika avlöningsgrupper innebär Kungl. Maj:ts förslag den jämkningen i för närvarande gällande grunder, att varje fullt 25-tal lärjungar i stället för varje fullt 50-tal skall räknas såsom 1 poäng samt att klassavdelningarna inom realskolans avslutningsklass i poänghänseende jämställas med klassavdelningarna å gymnasiet och alltså räknas såsom 1½ poäng i stället för 1 poäng. Mot vad sålunda föreslagits har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Med utgångspunkt från detta poängsystem ha i Kungl. Maj:ts förslag rektorstjänsterna vid de allmänna läroverken fördelats på de olika avlöningsgrupperna.

Vad först beträffar *de högre allmänna läroverken*, fördela dessa sig för närvarande så, att 19 tillhöra grupp I, 23 grupp II och 19 grupp III. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle fördelningen — med bortseende från den blivande »statens normalskola» — bliva 20 i grupp I, 20 i grupp II och 21 i grupp III. De för frågans förberedande behandling tillkallade sakkunniga ha föreslagit följande fördelning: 22 i grupp I, 19 i grupp II och 20 i grupp III. Kungl. Maj:ts förslag, som i denna del grundar sig på ett av allmänna lönenämnden i ärendet avgivet utlåtande, avviker från de sakkunnigas därutinnan, att det upptager en kompletterande regel av innebörd, att ett läroverks för närvarande gällande placering i en viss avlöningsgrupp icke skall rubbas, vare sig uppåt eller nedåt, för så vitt icke dess poängsumma med mera än 2 enheter över- respektive understiger poänggränserna mellan de olika grupperna. Syftet med denna kompletterande regel är, att endast mera markerade förändringar i ett läroverks storlek skola få medföra ändring i dess hittillsvarande gruppering.

Även riksdagen finner välbetänkt, att icke helt obetydliga avvikelser från poänggränserna få automatiskt medföra, att ett läroverks hittillsvarande placering i grupphänseende ändras. Riksdagen bifaller således i princip förslaget, att en kompletterande regel införes i stabiliserande syfte. Beträffan-

de denna regels närmare utformning kan det emellertid ifrågasättas, huruvida Kungl. Maj:ts förslag innebär den lyckligaste lösningen. Enligt detta förslag skulle för en ändring i grupphänseende erfordras, att läroverkets poängtal med mer än 2 enheter över- respektive understiger poänggränsen. Denna princip kan emellertid komma att medföra, att ett läroverk, som under större delen av den gångna grupperingsperioden på grund av sin storlek rätteligen bort tillhöra exempelvis grupp I, ehuru det vid själva grupperingstillfället hänfördes till grupp II, icke heller vid den nu stundande grupperingen kan inplaceras i den grupp, dit det egentligen borde höra. Exempel på sådana fall lämnas i motionerna I: 228 och II: 328 samt i motionen II: 316. Omvänt kan den i propositionen förordade utformningen av stabiliseringsregeln givetvis tänkas medföra, att ett visst läroverk icke flyttas ned till lägre grupp än för närvarande, ehuru en sådan åtgärd i och för sig kunde vara motiverad.

Riksdagen har med utgångspunkt från det anförda funnit sig böra vidtaga sådan jämkning i Kungl. Maj:ts förslag, att de nyss angivna olägenheterna i stort sett undvikas. Riksdagen har för sin del stannat vid att besluta, att ett läroverks nuvarande placering i en viss avlöningsgrupp icke skall rubbas, såvida icke dess poängsumma med mera än 1 enhet över- respektive understiger poänggränserna. Med den ståndpunkt, riksdagen sålunda intagit, har syftet med de i motionerna I: 228 och II: 328 samt II: 316 framställda förslagen kunnat tillgodoses.

Riksdagen godtager en fortsatt tillämpning av den av 1937 års riksdag godtagna principen, att alla provårsläroverk, oavsett storleken, hänföras till grupp I. Till grupp I har i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag även hänförts rektorstjänsten vid den blivande »statens normalskola», detta särskilt med hänsyn till ifrågavarande läroverks speciella organisation, innefattande olika skoltyper.

Under återopande av det anförda och med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, att rektorstjänsterna vid de högre allmänna läroverken alltjämt fördelas på tre avlöningsgrupper, har riksdagen fastställt följande fördelning av nämnda rektorstjänster, nämligen 22 i grupp I, 18 i grupp II och 22 i grupp III.

Med avseende å *r e a l s k o l o r n a* innebär Kungl. Maj:ts förslag, att den nuvarande indelningen på tre grupper utbygges nedåt med ytterligare en grupp, betecknad såsom grupp IV. Riksdagen har bifallit detta förslag. Riksdagen har ej heller funnit anledning till erinran mot den i propositionen föreslagna fördelningen på avlöningsgrupper av rektorstjänsterna vid realskolorna, nämligen 4 i grupp I, 25 i grupp II, 28 i grupp III och 23 i grupp IV.

Riksdagen vill slutligen erinra, att beslut av riksdagen endast fattats beträffande de grundläggande principfrågorna ävensom beträffande antalet läroverk inom varje grupp; själva fördelningen av de olika läroverken på de skilda grupperna tillkommer det däremot Kungl. Maj:t att verkställa.

Departementschefen har även uttalat sig beträffande en av de sakkunniga

väckt fråga, avseende rektorernas arbete med göromål av expeditionell eller kameral natur, och förklarat sig ha för avsikt att vid läglig tidpunkt föranstalta om en utredning av frågan, hur en avlastning av rektorernas expeditionella och ekonomiska uppgifter lämpligen skulle kunna ske utan alltför stora merkostnader för statsverket. I motionen II: 65 har framhållits, att en bättre organisation av arbetet på läroverkens rektorsexpeditioner vore synnerligen önskvärd, och föreslagits, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte ombesörja en undersökning av ifrågavarande arbetsförhållanden. Riksdagen får för sin del uttala sin anslutning till den av departementschefen framförda tanken på en närmare utredning av den nu berörda frågan. Även enligt riksdagens mening är nämligen en dylik utredning, som skulle syfta till en intensifiering av rektorernas huvuduppgift, den pedagogiska och administrativa ledningen av vederbörande läroanstalter, påkallad.

Vad därefter angår *de kommunala flickskolorna, de kommunala mellanskolorna, de praktiska mellanskolorna och de högre folkskolorna* har riksdagen — som i annat sammanhang (skrivelse nr 228) anmält, att riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag angående definitiv löne reglering för lärarpersonalen vid ifrågavarande skolor — godtagit Kungl. Maj:ts förslag till fördelning på de olika arvodesgrupperna av antalet rektorstjänster vid berörda skolor, dock under iakttagande av att vid högre folkskolan i Västerås en treårig teknisk linje befinner sig under upprättande. Riksdagen förutsätter nämligen, att den definitiva fördelningen på arvodesgrupper av rektorstjänsterna vid de högre folkskolorna av Kungl. Maj:t verkställes så, att vederbörlig hänsyn kan tagas till ifrågavarande organisationsändring.

Mot vad i propositionen anförts och föreslagits beträffande *folk- och småskoleseminarier, abnormskolor, tekniska läroverk och navigationsskolor* har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Såsom en *övergångsanordning* föreslås i propositionen nr 150, att de 23 rektorer vid realskolor, vilkas tjänster skulle nedflyttas till en ny grupp IV, skola tillerkännas personlig lönefyllnad med 500 kronor för år, utan rörligt tillägg och kristillägg, att utgå så länge vederbörande rektor innehar samma tjänst som den 30 juni 1943 och tjänsten kvarstår i grupp IV, dock längst intill utgången av juni 1949. Sådan personlig lönefyllnad skulle därjämte tillkomma 3 rektorer, vilkas tjänster på grund av omorganisation komma att nedflyttas till lägre avlöningsgrupp än för närvarande. Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

III. Anslagsberäkningar.

1. Förslagsanslaget till Allmänna läroverken: Avlöningar.

a) Besparingsåtgärder.

Av den i propositionen nr 150 lämnade redogörelsen framgår, att skolöverstyrelsen räknat med 545 nybörjaravdelningar nästa läsår vid de allmänna läroverken, därav 361 på realskolestadiet och 184 på gymnasiestadiet, vilket

skulle utgöra en ökning med 10 avdelningar i förhållande till den för innevarande läsår fastställda maximisiffran. Departementschefen har accepterat överstyrelsens förslag beträffande realskolestadiet men begränsat detsamma för gymnasiets del att omfatta 181 avdelningar. Departementschefen har alltså räknat med sammanlagt 542 avdelningar. Riksdagen får erinra om att fjol-årets riksdag, som fastställde maximisiffran för nybörjaravdelningar till 535, uttalade att anledning finnes till antagandet, att utbildningen av studenter i vårt land vore större än som ur synpunkten av ett strängt nödvändigt rekryteringsbehov vore oundgängligt ävensom att det därför vore i hög grad önskvärt, att ungdomen i största möjliga utsträckning inriktades på de praktiskt betonade utbildningsvägar, som inom den nuvarande skolorganisationen stode till buds. Med hänsyn härtill har riksdagen icke ansett sig böra bifalla departementschefens förslag utan fastställt antalet nybörjaravdelningar för nästa läsår till 540. I detta sammanhang får riksdagen framhålla, att riksdagen i annat sammanhang (skrivelse nr 230) anmäler, att riksdagen beslutat utvidga de tekniska läroverkens organisation med två nya tekniska gymnasier och en ny parallellavdelning vid tekniska gymnasiet i Norrköping, varigenom en viss avlastning av tillströmningen till gymnasierna vid de allmänna läroverken torde kunna påräknas.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att nu gällande restriktioner i fråga om intagning av elever i vissa nybörjaravdelningar skola gälla även nästa läsår ävensom att dessa restriktioner böra utsträckas att gälla även den klassiska lyceelinjen vid Hvitfeldtska högre allmänna läroverket i Göteborg, de 3-åriga latinlinjerna vid läroverken i Halmstad och Skara samt den 4-åriga latinlinjen vid läroverket i Vänersborg.

Riksdagen delar även departementschefens uppfattning, att föreskrift bör meddelas om att första årskursen av praktisk linje tills vidare må anordnas endast om minst 5 lärjungar anmält sig till linjen vid den tidpunkt, då rektors uppgifter rörande läroverkets behov av lärarkraft skola vara skolöverstyrelsen till handa.

På av departementschefen anförda skäl torde någon indragning av de nuvarande gymnasielinjerna vid högre allmänna läroverket i Majorna i Göteborg icke böra ifrågasättas.

Vad däremot beträffar högre allmänna läroverket i Haparanda — beträffande vars byggnadsfråga riksdagen i annat sammanhang (skrivelse nr 232) meddelar beslut — vill riksdagen framhålla, att riksdagen alltjämt hyser tvekan huruvida latinlinjen därstädes kommer att för framtiden kunna upprätthållas. Visserligen har elevantalet på denna linje för tillfället visat en stigande tendens, men det förefaller likväl som om underlaget för linjens bestånd vore skäligen svagt. Riksdagen förutsätter att Kungl. Maj:t alltjämt har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål. Ifrågavarande läroverk inrymmer vidare för närvarande två 5-åriga realskolelinjer, medan däremot 4-årig realskola saknas. Enligt riksdagens uppfattning torde detta icke vara en ur olika synpunkter för läroverket lämplig organisationsform. Riksdagen har därför

beslutat, att den ena 5-åriga linjen från och med nästa läsår skall ersättas med en 4-årig realskolelinje, varigenom läroverket får en önskvärd dubbel anknnytning till folkskolan.

Såsom av den i propositionen nr 150 lämnade redogörelsen framgår, begärde 1942 års riksdag utredning angående en uppmjukning av gällande regler för sammanslagning av klassavdelningar på realskolestadiet. Den av skolöverstyrelsen i ämnet framlagda utredningen utvisar, att icke oväsentliga pedagogiska olägenheter äro förknippade med nuvarande anordning, men att en uppmjukning i enlighet med de av riksdagen ifrågasatta riktlinjerna skulle draga en årlig merkostnad av 70,000 kronor. Departementschefen har av statsfinansiella skäl ansett sig icke nu kunna förorda ett genomförande av en dylik uppmjukning. Riksdagen ifrågasätter icke, att en sådan uppmjukning nu genomföres, men anser sig likväl böra framhålla önskvärdheten av att Kungl. Maj:t alltjämt ägnar frågan uppmärksamhet och så snart förhållandena så medgiva för riksdagen framlägger förslag till åtgärder, ägnade att undanröja nu föreliggande olägenheter på omförmälda område.

b) Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Mot departementschefens här förevarande förslag har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

c) Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Riksdagen har bifallit departementschefens här ifrågavarande förslag.

Beträffande det i motionen II: 317 framställda yrkandet om inrättandet av ett 4-årigt realgymnasium vid högre allmänna läroverket för gossar i Malmö, för den händelse att till läroverket förläggas en provårskurs, får riksdagen framhålla, att vad i motionen anförts synes tala för en sålunda ifrågasatt omorganisation av läroverket. Det torde emellertid böra i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att efter verkställd närmare utredning taga frågan under omprövning. Befinnes en dylik organisationsändring av läroverket böra äga rum borde detta enligt riksdagens mening kunna ske utan att antalet klassavdelningar vid läroverket ökas, något som i motionen även synes hava åsyftats. Skulle så bliva förhållandet har riksdagen icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t meddelar beslut om en dylik organisationsändring från och med nästa läsår.

**d) Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Rörligt tillägg.
Särskilda uppbördsmedel.**

Emot de av departementschefen här verkställda anslagsberäkningarna har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskats med 10,000 kronor till 5,440,000 kronor med hänsyn till den ståndpunkt riksdagen i det föregående intagit beträffande antalet nybörjaravdelningar nästa läsår. Till följd härav har även ifrågavarande avlöningsanslags slutsumma minskats med 10,000 kronor och alltså för budgetåret 1943/44 uppförts med 29,525,000 kronor.

**2. Förslagsanslaget till Allmänna läroverken:
Omkostnader.**

Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

**3. Förslagsanslaget till Allmänna läroverken:
Bidrag till ljus- och vedkassorna.**

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran.

**4. Förslagsanslagen till bidrag till högre
kommunala skolor.**

Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagen för nästa budgetår till kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor hava icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har icke heller funnit något att invända emot vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit.

I motionerna I: 43 och II: 53 har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag snarast möjligt om fortsatt förstatligande av de kommunala mellanskolorna. Vissa kommunala mellanskolor tillgodose för närvarande icke blott det egna skolområdet utan i icke oväsentlig utsträckning även angränsande skolområden. Goda skäl tala enligt riksdagens mening onekligen för att dylika mellanskolor, som hava sitt rekryteringsområde inom en tämligen vidsträckt rayon, ombildas till statliga samrealskolor. I den mån vissa mellanskolor bära kostnaderna även för lärjungar från andra kommuner synes kunna ifrågasättas, att hänsyn härtill tages vid statsbidragets utmätande. Enligt vad riksdagen har sig bekant har frågan om de kommunala mellanskolornas förstatligande hänskjutits till övervägande av 1940 års skolutredning. Departementschefen har för sin del framhållit, att den omständigheten, att ifrågavarande spørsmål för närvarande är föremål för utredning i ett vidare sammanhang givetvis icke utesluter att framställningar om särskilda sådana skolors ombildning till statliga realskolor kunna vinna beaktande, därest vägande skäl härför prövas vara för handen. Såsom riksdagen ovan framhållit föreligga sådana skäl beträffande de mellanskolor, som hava sitt rekryteringsområde inom en tämligen vidsträckt rayon. Med hänsyn härtill anser riksdagen, att förslag snarast möjligt bör föreläggas riksdagen till fortsatt förstatligande av de kommunala mellanskolorna.

**5. Förslagsanslag till bidrag till vissa
privatläroverk.**

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hava icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

IV. Underlättande av studiemöjligheterna för ungdom från landsbygden.

Vid innevarande års riksdag hava väckts ett flertal motioner, vilka alla i huvudsak hava ett gemensamt syfte, nämligen att underlätta möjligheterna för ungdomen från landsbygden att bedriva studier vid läroverk och andra högre utbildningsanstalter. I samtliga berörda motioner framhållas de särskilda svårigheter av ekonomisk natur, som möta för ungdom från mindre bemedlade eller obemedlade hem på landsbygden i fråga om möjligheterna att bedriva högre studier vid läroanstalter i städer och andra tätorter. Olika utvägar för övervinnande av dessa svårigheter diskuteras i motionerna, av vilka flertalet utmynna i hemställen, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i ämnet. I de likalydande motionerna I: 21 och II: 29 förordas sålunda inrättande av statsstipendier för ungdom från orter, där läroverk ej finnas upprättade. I de likalydande motionerna I: 159 och II: 231 rekommenderas upprättande av statliga skolhem på läroverksorter. Båda dessa utvägar omnämnas även i motionen II: 101, vari därjämte ifrågasättes beviljande av statsbidrag till elevernas resekostnader. I de likalydande motionerna I: 79 och II: 97 framhålls korrespondensundervisningens betydelse för uppnående av ifrågavarande syftemål och hemställes om utredning angående inrättande av statsstipendier för genomgång av korrespondenskurser. För att pröva lämpligheten av en sådan statlig stipendieverksamhet yrkas i sistnämnda två motioner, att ett anslag av 100,000 kronor anvisas för ändamålet för nästa budgetår, varjämte i motionerna förordas att en utredning verkställes angående lämpligheten av att i realskolor upprätta inbyggda jordbrukslinjer. I motionen II: 156 slutligen ifrågasättes inrättande av stipendier för bedrivande av högre studier efter genomgång av lantmanna- eller folkhögskolekurser samt förordas åtgärder för underlättande av möjligheterna att avlägga studentexamen såsom privatist.

De problem, som berörts i förevarande motioner, hava tidigare vid flera tillfällen varit föremål för övervägande av riksdagen. Senast 1937 års riksdag anhöll sålunda med anledning av i ämnet väckta motioner i skrivelsen nr 444 om utredning rörande underlättande av möjligheterna för barn, boende på ort, där allmänt läroverk och därmed jämförlig undervisningsanstalt saknas, att besöka sådan anstalt. Skolöverstyrelsen avgav den 9 juni 1939 utredning i ämnet, i vilken ifrågasattes anslag till inackorderingsbidrag, till kostnader för frukostmål och resor samt till internatskolor för beredande av friplatser och platser med nedsatt avgift ävensom bidrag till upprättande och drift av skolhem. Detta förslag, vilket beräknades medföra en årlig merutgift för statsverket av 2,800,000 kronor och dessutom ökade kostnader för parallellavdelningar, har ännu icke realiserats, vare sig helt eller delvis. Enligt vad riksdagen inhämtat, har nämnda utredning hänskjutits till övervägande av 1940 års skolutredning.

Även frågan om statligt stöd åt korrespondensundervisningen har varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. 1939 års lagtima riksdag anhöll sålunda med anledning av i ämnet väckta motioner i sin skrivelse nr 414, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning, huruvida och under vilka former ett främjande av denna undervisning skulle kunna ske. Jämväl detta spörsmål är, enligt vad riksdagen erfarit, hänskjutet till 1940 års skolutredning för övervägande.

Med hänsyn till att sålunda tidigare gjorda framställningar i liknande syfte som de nu motionsvis framkomna ännu icke blivit realiserade finner riksdagen det mycket förklarligt, att önskemål om vidtagande av åtgärder i ämnet nu ånyo kommit under riksdagens prövning. Riksdagen vill även framhålla angelägenheten av att de i motionerna berörda frågorna av 1940 års skolutredning göras till föremål för noggrann utredning och prövning och vill uttala den förhoppningen, att Kungl. Maj:t skall finna möjligt att inom en snar framtid förelägga riksdagen förslag i ämnet. I frågans nuvarande läge anser sig riksdagen emellertid icke kunna uttala någon bestämd mening om, vilka av de ifrågasatta åtgärderna för vinnande av det i motionerna angivna syftet som lämpligen kunna och böra förverkligas. Riksdagen vill emellertid framhålla, att även ungdom från orter, där högre läroanstalter finnas, ofta av ekonomiska skäl förhindras att genomgå dessa läroanstalter. De åtgärder för studiehjälp, som äro föremål för övervägande, böra därför icke enbart taga sikte på landsbygdens ungdom.

I detta sammanhang vill riksdagen icke underlåta att påpeka den fara, som ligger i den övervärdering av de s. k. intellektuella yrkena, som icke sällan gör sig gällande. Med den övervägande teoretiska inriktning, vårt högre skolväsen för närvarande har, går den ungdom, som genomgått högre läroanstalter, i stor utsträckning förlorad för praktiskt arbete. Ett underlättande för landsbygdens ungdom av möjligheterna att bedriva högre studier bör därför, därest mera omfattande åtgärder på förevarande område finnas böra vidtagas, enligt riksdagens mening kombineras med åtgärder, som syfta till att leda ungdomen tillbaka till praktiskt arbetsliv. I motionerna I: 79 och II: 97 har framlagts ett konkret förslag med nyssnämnda syfte, i det att motionärerna ifrågasatt en utredning rörande lämpligheten av att inrätta inbyggda jordbrukslinjer, ledande till praktisk realexamen. Utan att vilja uttala något omdöme om värdet av detta uppslag vill riksdagen dock framhålla, att frågan synes böra utredas.

I motionen II: 156 antydas utvägar för utjämning i fråga om utbildningsmöjligheterna mellan stad och landsbygd, vilka ligga något vid sidan av de åtgärder, som i de övriga motionerna dryftats. Sålunda ifrågasattes inrättande av stipendier för ungdomar, som genomgått lantmanna- eller folkhögskolor, i syfte att möjliggöra deras fortsatta studier. Vidare förordas åtgärder för att vidga möjligheterna att avlägga studentexamen såsom privatist och genomförande av studentexamenssakkunnigas år 1937 framlagda förslag om in-

förande av s. k. partiell studentexamen m. m. Riksdagen utgår ifrån att även dessa frågor hänföra sig till de utredningsuppdrag, som givits åt 1940 års skol-utredning.

Då riksdagen förutsätter, att samtliga de frågor, som berörts i förevarande motioner, måste falla inom ramen för de arbetsuppgifter som åvila skol-utredningen, saknar riksdagen anledning att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning i ämnet.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 43 och II: 53,

1. beslutat, att högre lärarinnesseminariets övningsskola skall från och med budgetåret 1943/44 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, successivt utbyggas till ett högre samläroverk i Stockholm, tills vidare bestående av, förutom nämnda övningsskola, en 5-årig realskola och ett 4-årigt latingymnasium, under förutsättning att Stockholms stad förpliktar sig att i fråga om den nybildade läroanstalten tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, bostad åt rektor eller motsvarande kontant ersättning samt bostäder åt erforderlig vaktmästarpersonal;

2. beslutat, att nya elementarskolans i Stockholm realskola skall avvecklas samt att i Stockholm i stället skola upprättas två nya samrealskolor, den ena i Bromma, bestående av enbart 5-åriga linjer, och den andra i Enskede, bestående av såväl 5- som 4-åriga linjer; skolande nämnda organisationsändringar ske successivt från och med budgetåret 1943/44 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, allt under villkor att Stockholms stad i fråga om de nya samrealskolorna åtager sig ej mindre att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, bostad åt rektor eller motsvarande kontant ersättning samt bostäder åt erforderlig vaktmästarpersonal än även att bidra till bestridande av de utgifter, som åvila biblioteks- och materielkassorna samt ljus- och vedkassorna, med ett engångsanslag under första året av läroanstalternas verksamhet av tillhoppa 10,000 kronor med den fördelning mellan läroanstalterna, som Kungl. Maj:t bestämmer;

3. beslutat, att vid högre allmänna läroverket i Haparanda skall från och med läsåret 1943/44 inrättas en 4-årig realskola vid sidan av den nuvarande 5-åriga;

4. godkänt följande personalförteckning för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat.

22 rektorer vid högre allmänna läroverk, avlöningsgrupp I . . E 13
18 rektorer vid högre allmänna läroverk, avlöningsgrupp II . . E 12

22	rektorer vid högre allmänna läroverk, avlöningsgrupp III	E 11
4	rektorer vid realskolor, avlöningsgrupp I	E 9
25	» » » » II	E 8
28	» » » » III	E 7
23	» » » » IV	E 6
443	lektorer	A 27
<i>Anm.</i> Av dessa lektorstjänster må endast 437 uppehållas.		
1,283	adjunkter	A 23
<i>Anm.</i> Av dessa adjunktstjänster må uppehållas endast så många, att antalet uppehållna adjunktstjänster å ordinarie stat och å övergångsstat ej överstiger sammanlagt 1,281.		
265	ämneslärarinnor	A 21
<i>Anm.</i> Av dessa ämneslärarinnetjänster må uppehållas endast så många, att antalet uppehållna ämneslärarinnetjänster å ordinarie stat och å övergångsstat ej överstiger sammanlagt 265.		
113	lärare i teckning	A 20
85	» i musik	A 20
102	» i gymnastik med lek och idrott	A 20
4	övningsskollärare	A 20
31	lärarinnor i kvinnlig slöjd	A 16
81	vaktmästare	A 7
61	»	A 6
17	»	A 5

Tjänstemän å övergångsstat.

39	adjunkter	A 22
<i>Anm.</i> Av dessa adjunktstjänster må uppehållas endast så många, att antalet uppehållna adjunktstjänster å ordinarie stat och å övergångsstat ej överstiger sammanlagt 1,281.		
10	ämneslärarinnor	A 22
<i>Anm.</i> Av dessa ämneslärarinnetjänster må uppehållas endast så många, att antalet ämneslärarinnetjänster å ordinarie stat och å övergångsstat ej överstiger sammanlagt 265.		
1	lärare i teckning	A 21
1	lärarinna i kvinnlig slöjd	A 18

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

240	adjunkter	Eo 21;
-----	-----------	--------

5. bemyndigat Kungl. Maj:t att — utan hinder av sagda personalförteckning — tills vidare under budgetåret 1943/44, då för realskolestadiet avsedd ordinarie ämneslärarbefattning vid samläroverk skall tillsättas, besluta, huruvida befattningen skall kungöras ledig såsom adjunktbeftattning eller ämneslärarinnebefattning;

6. godkänt följande avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . .	kronor 20,700,000	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Arvoden åt kvinnliga sakkunniga	kronor 450	
b. Arvoden åt tillsynslärare	› 8,400	
c. Personliga tilläggsarvoden åt första lärarinnor	› 1,200	
d. Arvoden åt skolläkare, <i>förslagsvis</i>	› 137,250	
e. Arvoden åt bibliotekarier	› 89,000	
f. Arvoden åt biträden på rektors-expeditionerna	› 91,000	
g. Särskilda arvoden vid provärs-läroverk	› 175,700	
h. Särskilda arvoden vid statens aftonskola	› 5,700	
i. Arvode åt biträdande föreståndarinnan	› 1,200	
j. Personlig lönefyllnad åt vissa rektorer	› 13,000	› 522,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	› 5,440,000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	› 3,788,700	
		Summa kronor 30,451,600

Särskilda uppbördsmedel:

1. Bidrag från Stockholms stad	kronor 15,000	
2. Av kommuner och lärare erlagda hyresersättningar och hyror	› 274,000	
3. Avkastning av donationer från kronan m. m.	› 37,600	
4. Av vaktmästare erlagda hyror samt ersättning för bränsle och lyse	› 120,000	
5. Bidrag ur läroverks ljus- och vedkassor till vaktmästarpersonalens avlöning	› 480,000	kronor 926,600
		Nettoutgift kronor 29,525,000;

7. till *Allmänna läroverken: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 29,525,000 kronor;

8. till *Allmänna läroverken: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 130,000 kronor;

9. till *Allmänna läroverken: Bidrag till ljus- och vedkassorna* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 570,000 kronor;

10. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 4,680,000 kronor;

11. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 4,050,000 kronor;

12. till *Kommunala läroverk: Bidrag till praktiska mellanskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 2,365,000 kronor;

13. till *Understöd till högre folkskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 1,150,000 kronor;

14. beslutat, att gällande bestämmelser angående statsunderstöd för budgetåret 1942/43 till statsunderstödda enskilda läroanstalter skola äga huvudsaklig tillämpning jämväl för budgetåret 1943/44, dock med den jämkning beträffande antalet intagningsklasser, som angivits av departementschefen i punkten 125 av 1943 års åttonde huvudtitel;

15. beslutat, att till de statsunderstödda enskilda läroanstalterna må under budgetåret 1943/44 utgå tilläggsunderstöd i enlighet med vad departementschefen under nyssnämnda punkt förordat;

16. till *Privatläroverk: Bidrag till högre goss- och samskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 658,800 kronor;

17. beslutat, att den av 1933 års riksdag godkända ändringen i fråga om beloppet av grundunderstöd till högre flickskola skall äga tillämpning jämväl för budgetåret 1943/44;

18. till *Privatläroverk: Bidrag till högre flickskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 543,600 kronor;

därav 30,000 kronor skola användas till nedbringande av terminsavgifter under läsåret 1943/44 vid vissa högre flickskolor i Stockholm under villkor, att Stockholms stad för samma tid bidrager med enahanda belopp på sätt

angivits i propositionen nr 252 till 1939 års lagtima riksdag och i punkten 127 av 1942 års åttonde huvudtitel;

19. till *Privatläroverk: Bidrag till enskilda mellanskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 54,100 kronor;

20. beslutat att hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast möjligt måtte förelägga riksdagen förslag om fortsatt förstatligande av de kommunala mellanskolorna.

Stockholm den 25 maj 1943.

Med undersätlig vördnad.